

INTRAUTERINNÍ KONTRACEPCE - KAZUISTIKY A POSTŘEHY Z PRAXE

MUDr. František WEIDENTHALER

Gynekologická ambulance Dačice a Slavonice

82. doškolovací seminář SSG ČR

Hotel Aquapalace Prague

Čestlice, 17.-18.01.2026

1.HISTORIE INTRAUTERINNÍ KONTRACEPCE

2.TYPY INTRAUTERINNÍCH TĚLÍSEK
- SROVNÁNÍ, ROZDÍLY, VLASTNOSTI

3. IUD-IUS V UZ OBRAZE

4. KAZUISTIKY Z MÉ PRAXE

HISTORIE INTRAUTERINNÍ KONTRACEPCE

- ▶ intrauterinní tělíška za dobu své existence ušla dlouhou cestu
- ▶ z lehce obávané metody se během více než sta let na trhu stala jedna z nejoblíbenějších metod
- ▶ STAROVĚK: oblázký v dělohách velbloudic měly zabránit jejich březosti během dlouhých cest
- ▶ EGYPT: zlaté plíšky, vkládané do dělohy
- ▶ 19.století: PESSARY s dřikem zasahujícím do dělohy, často vážné infekce

KLÍČOVÉ MILNÍKY 20.STOLETÍ

- ▶ 1.1909-PRVNÍ VĚDECKÝ POPIS:
Polský lékař RICHARD RICHTER popsal tělísko ve tvaru prstence, vyrobené z hedvábných nití
- ▶ 2.1920-GRÄFENBERGŮV PRSTEN
Německý gynekolog ERNST GRÄFENBERG /objevitel bodu G/ vylepšil Richterův design-hedvábné prsteny, ovinuté stříbrným drátem, později z kovových slitin. Obavy z infekce.
- ▶ 3.1960-PLASTOVÁ REVOLUCE
LAZAR MARGULIES-první plastové tělísko, které se dalo snadno zavést i vyjmout /Gynekoil/
- ▶ 4.1969-TVAR PÍSMENE „T“
HOWARD TATUM -navrhl tělísko ve tvaru „T“, lépe odpovídalo anatomii dělohy
- ▶ 5.1970-PŘIDÁNÍ MĚDI A HORMONŮ
spermicidní účinek, vyšší kontracepční účinnost a bezpečnost /stříbro, zlato/
AFÉRA DALKON SHIELD

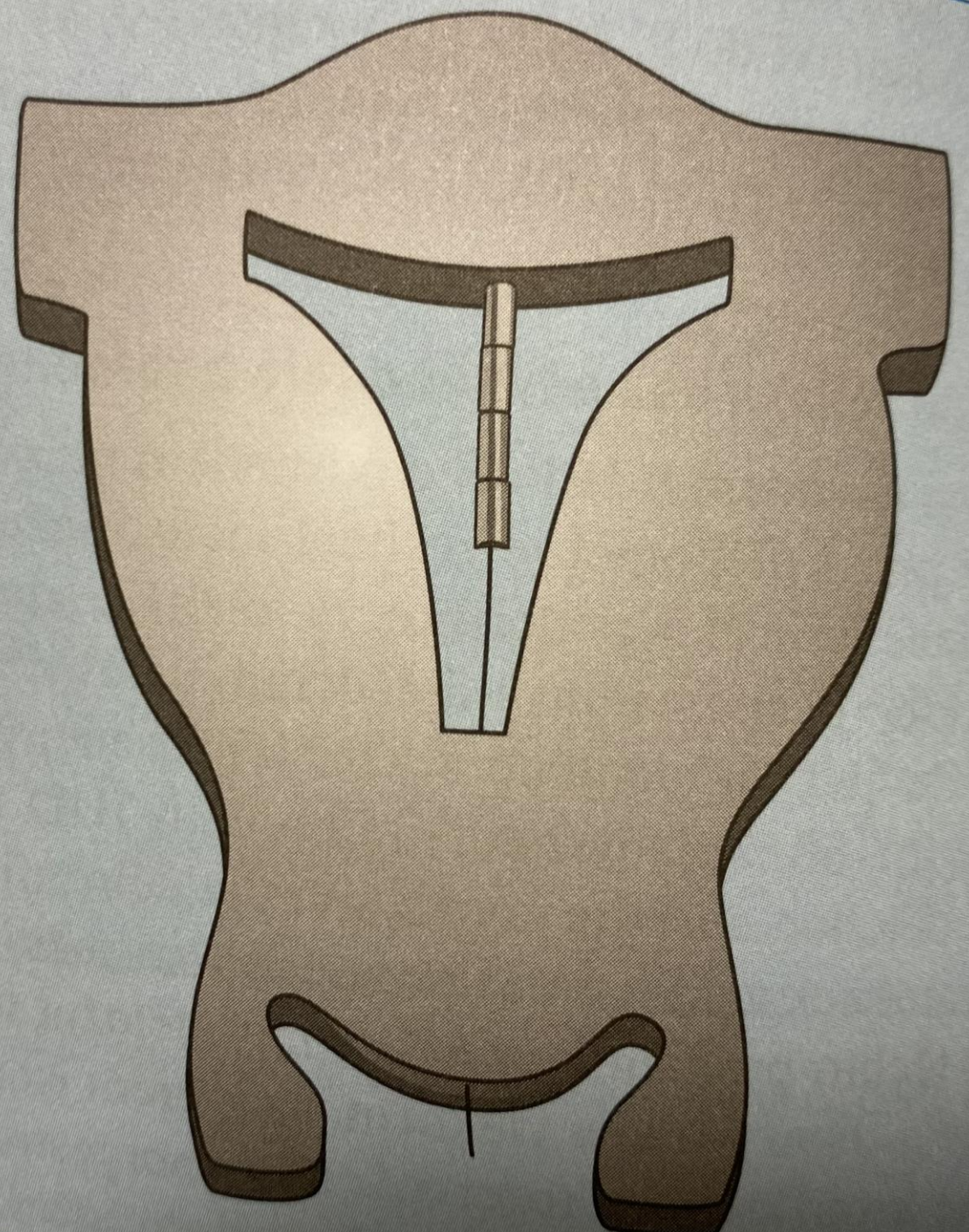
ČESKÁ STOPA VE VÝVOJI IUD

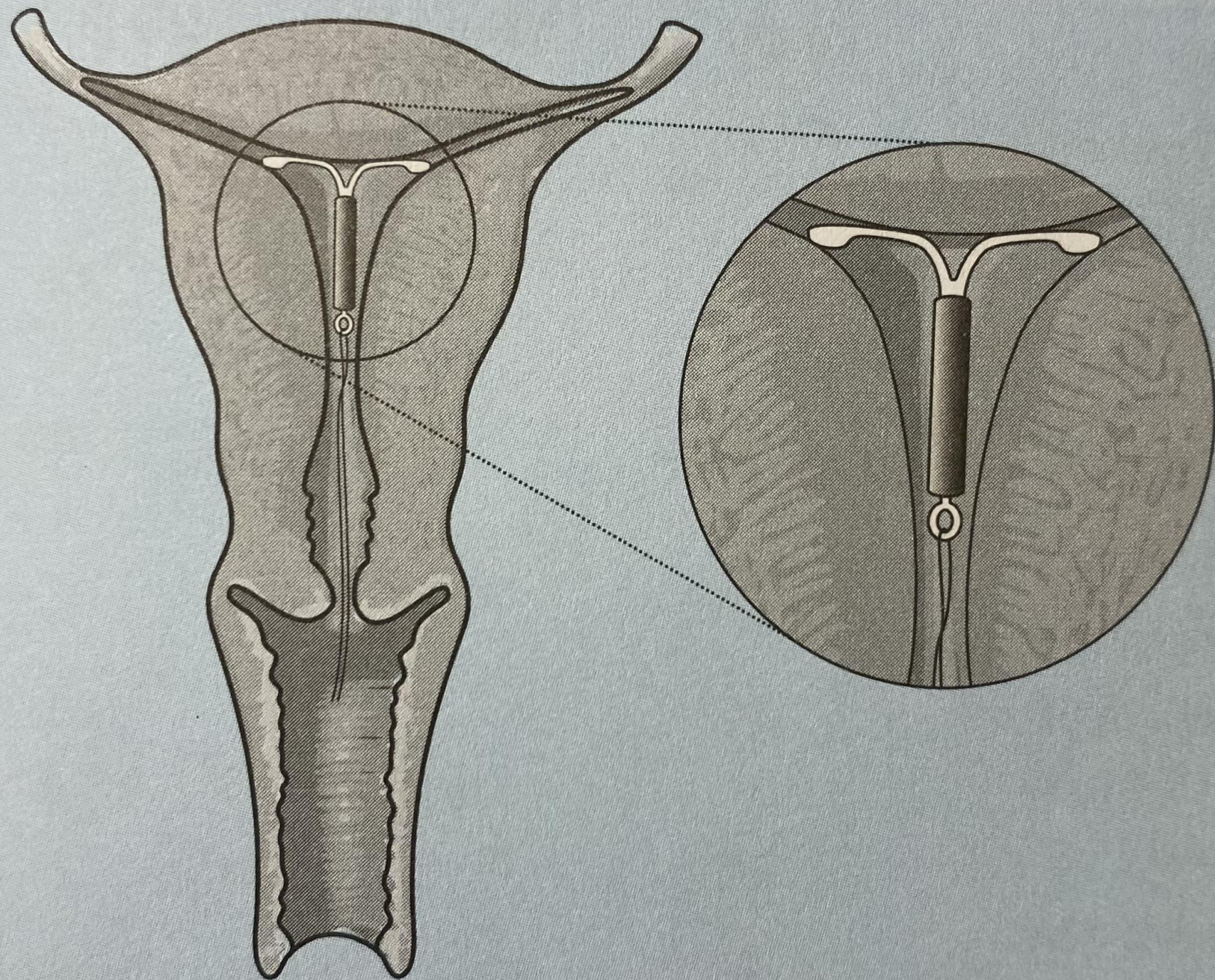
- Intrauterine Device

- ▶ prim. MUDr. Jiří Šráček, Ing. Halámek - 1.československé plastové tělísko DANA
- ▶ DANA -synonymum pro intrauterinní tělísko /“dokonalá a neškodná antikoncepce“/
- ▶ stalo se hitem v ČSSR, Polsku, Švédsku, Vietnamu a dalších zemích.

32 mm / 1.26 in

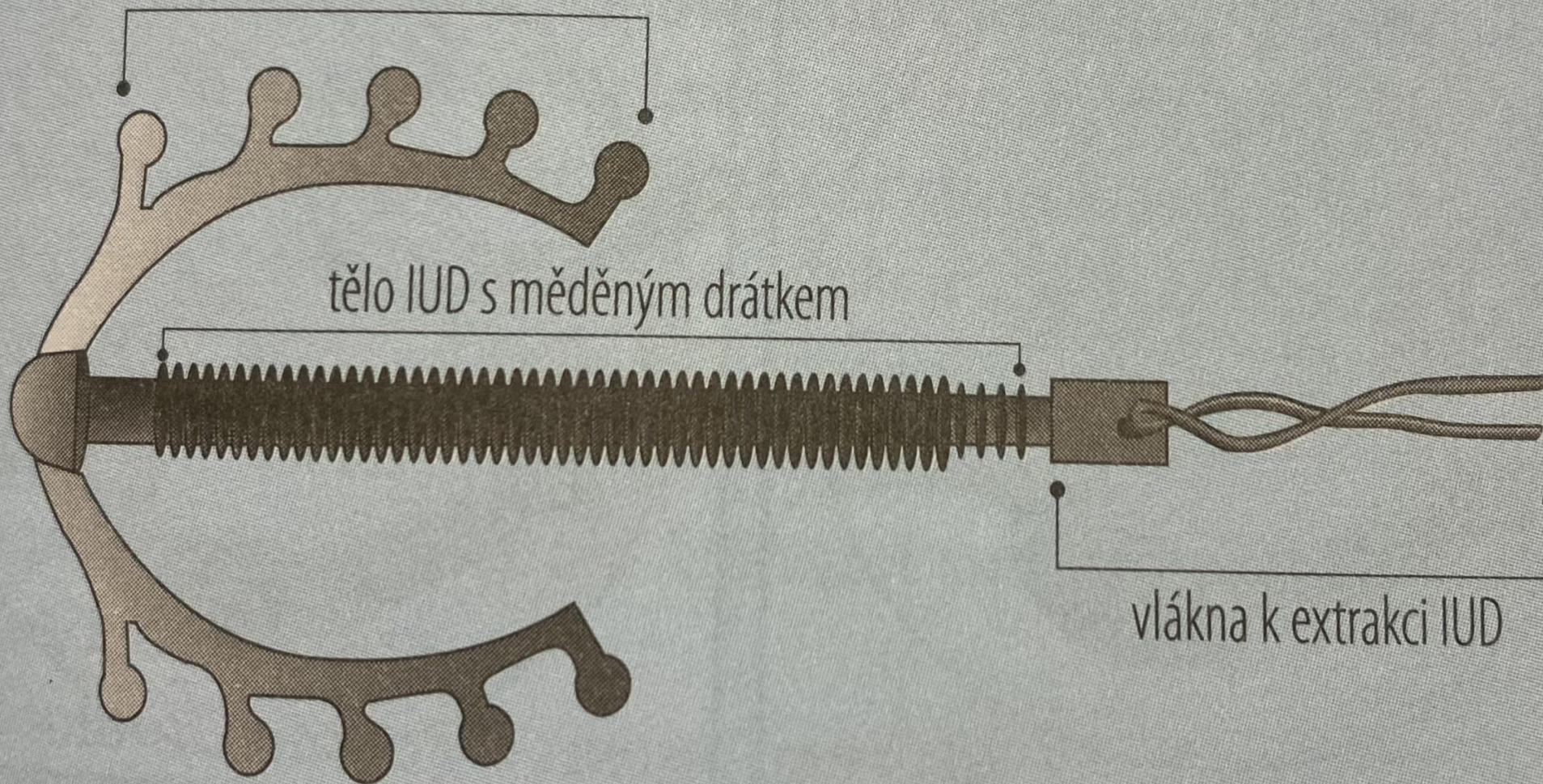

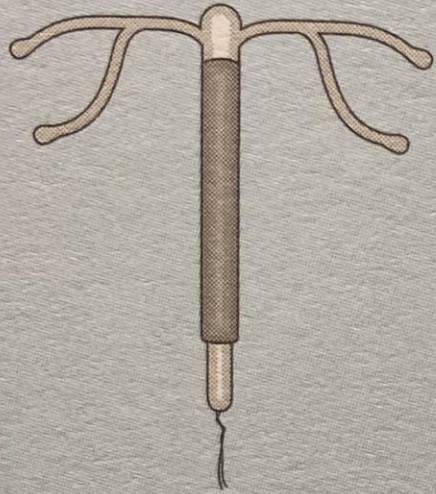

raménka IUD

tělo IUD s měděným drátkem

vlákna k extrakci IUD

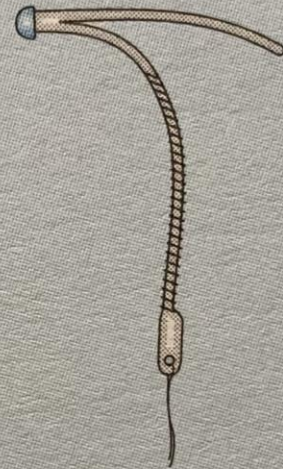

Medusa

Nova T

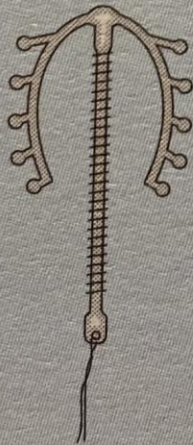
Copper 7

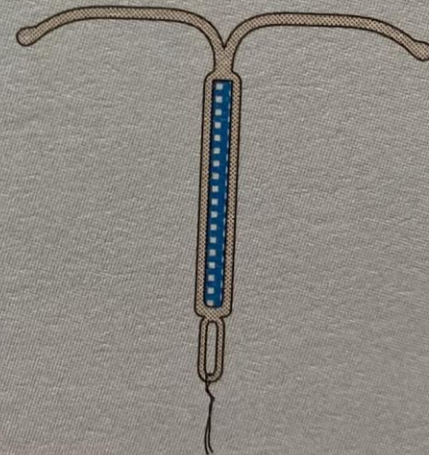
Cu-Fix

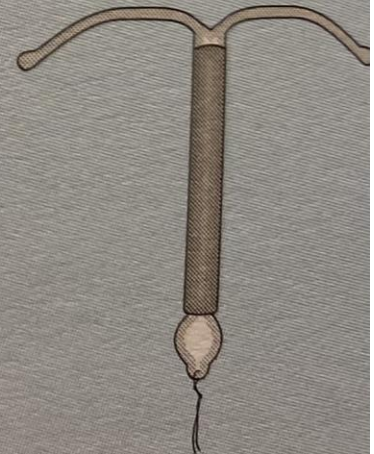
TCu-380 Slimline

Multiload 375

Levonorgestrel IUS (Mirena)

T de Oro Au

SROVNÁNÍ IUS/sLNG/ a IUD BEZ HORMONŮ

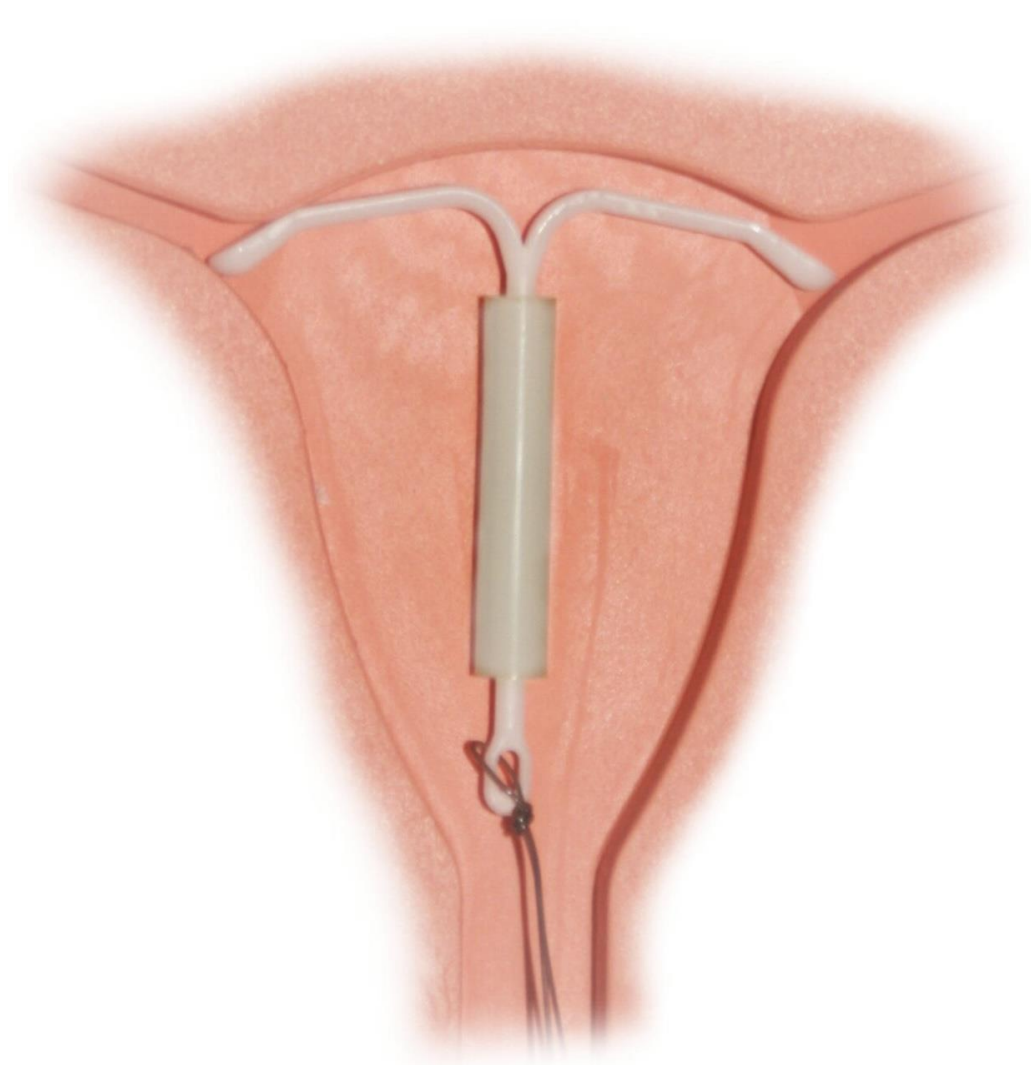
- ▶ oba typy patří mezi NEJSPOLEHLIVĚJŠÍ
- ▶ liší se DOPADEM NA ORGANISMUS a DÉLKOU PŮSOBENÍ
- ▶ doba použitelnosti 8 let
- ▶ ideální pro ženy se silnou a bolestivou menstruací ,které chtějí max. spolehlivost a nevadí jim mírná hormonální zátěž
- ▶ ochrana endometria před hyperplazií, při ERT
- ▶ možné NÚ: špinění, změny nálad, bolesti hlavy

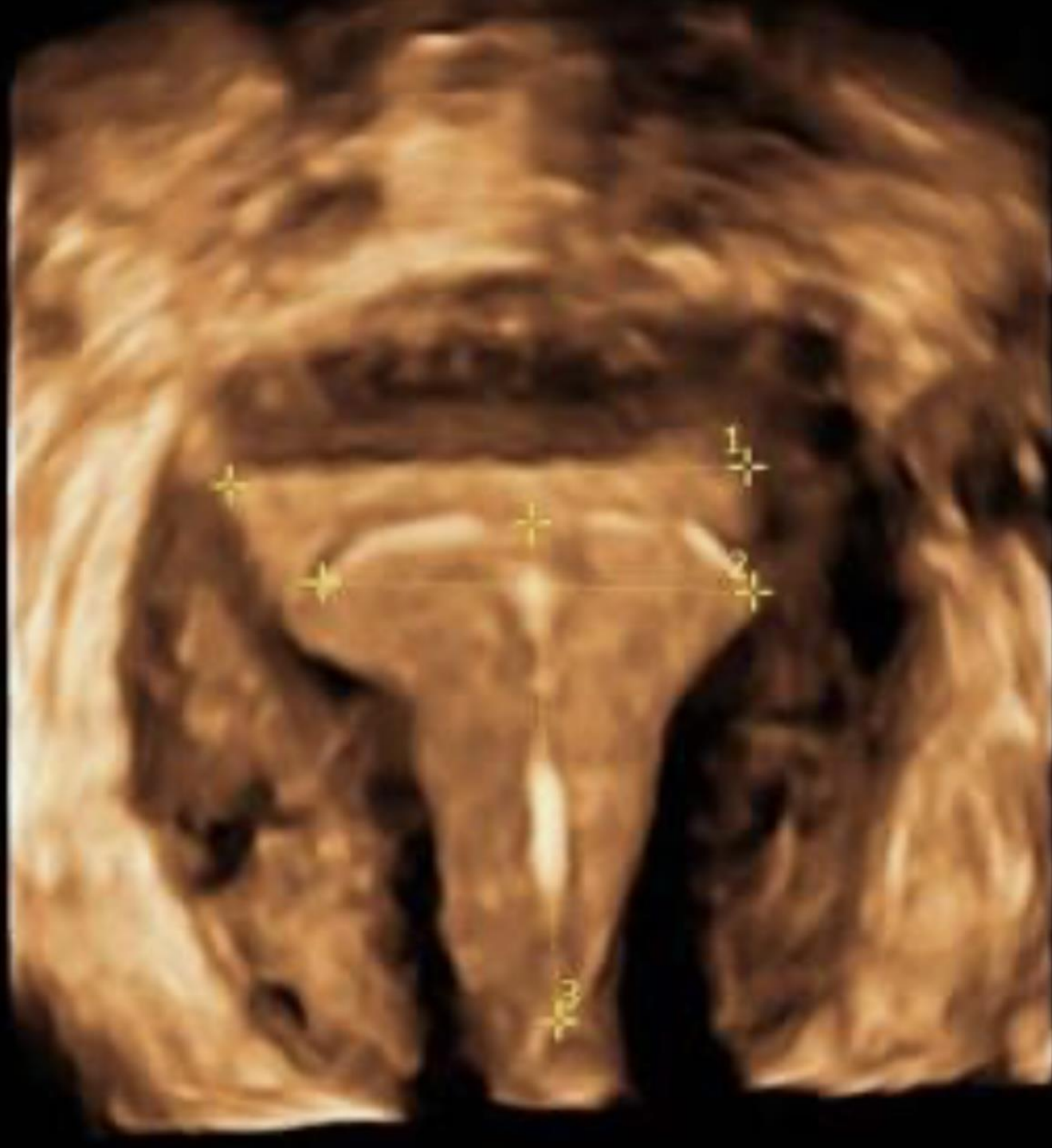
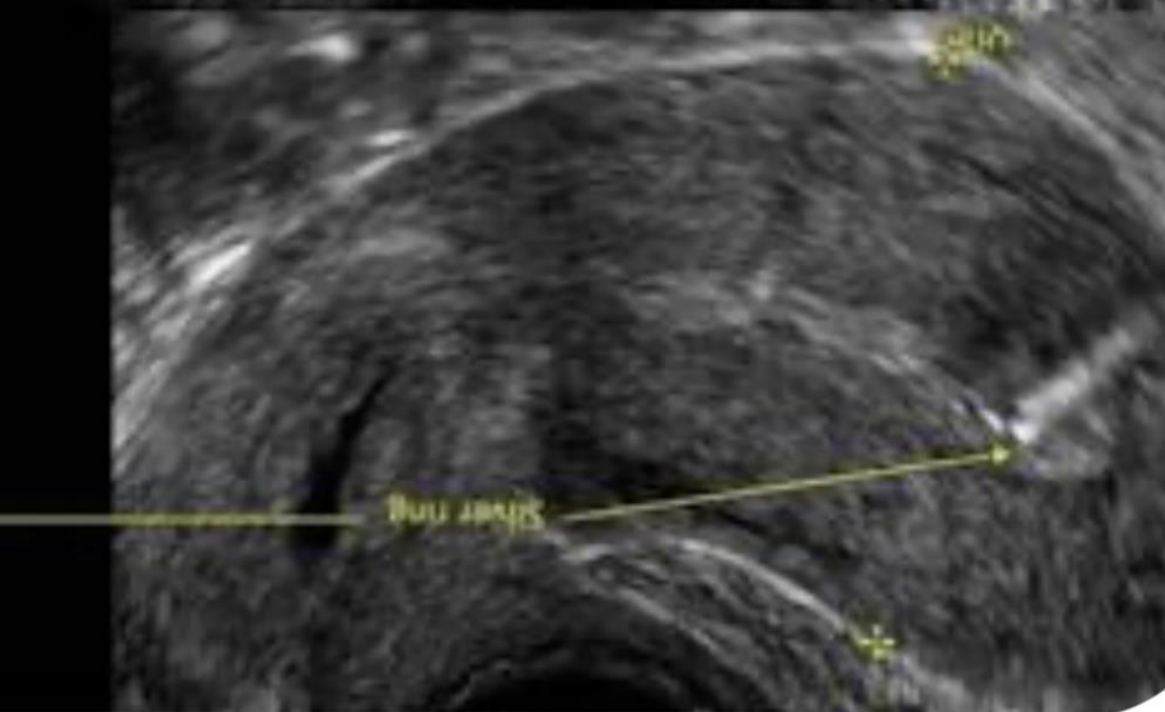
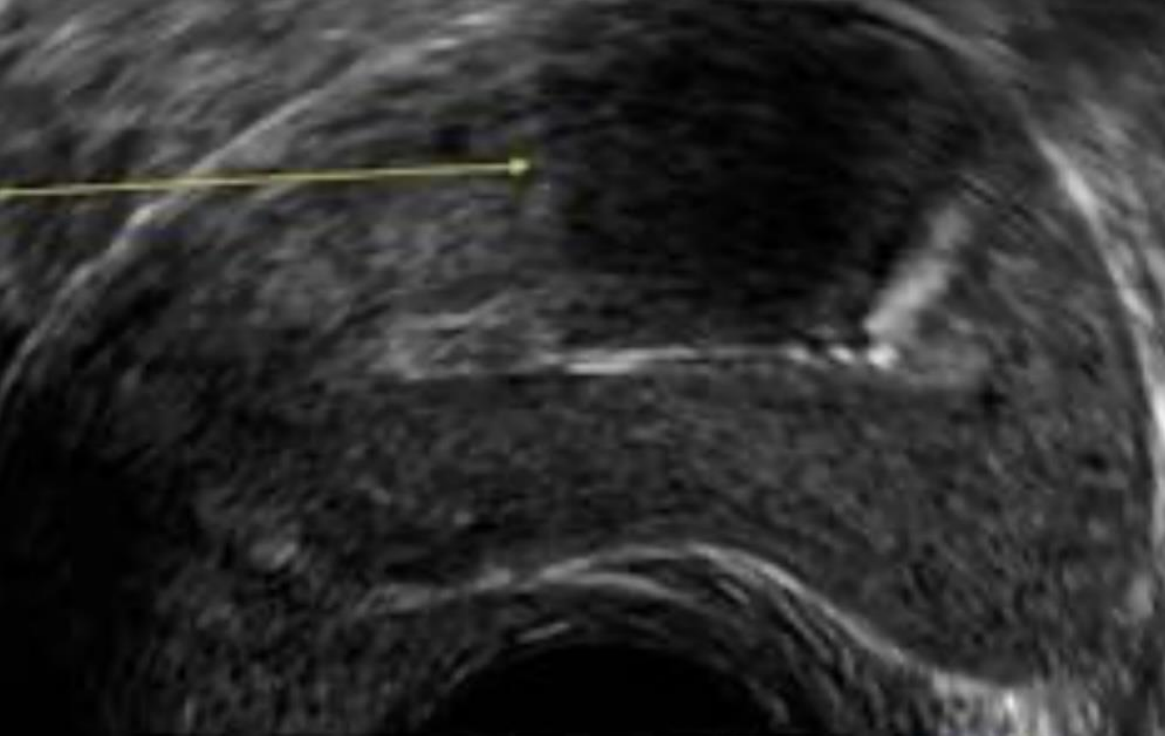
IUD s mědí-účinnost 99,2% / Paerl ind.0,5-0,8

- ▶ vhodné pro ženy, které volí přirozený cyklus bez přidaných hormonů a před insercí nemají problém se silným a nepravidelným krvácením.
- ▶ bezpečná doba použitelnosti 5 let
- ▶ vyšší frekvence GEU
- ▶ vyšší frekvence PID /cave aktinomykosa!/

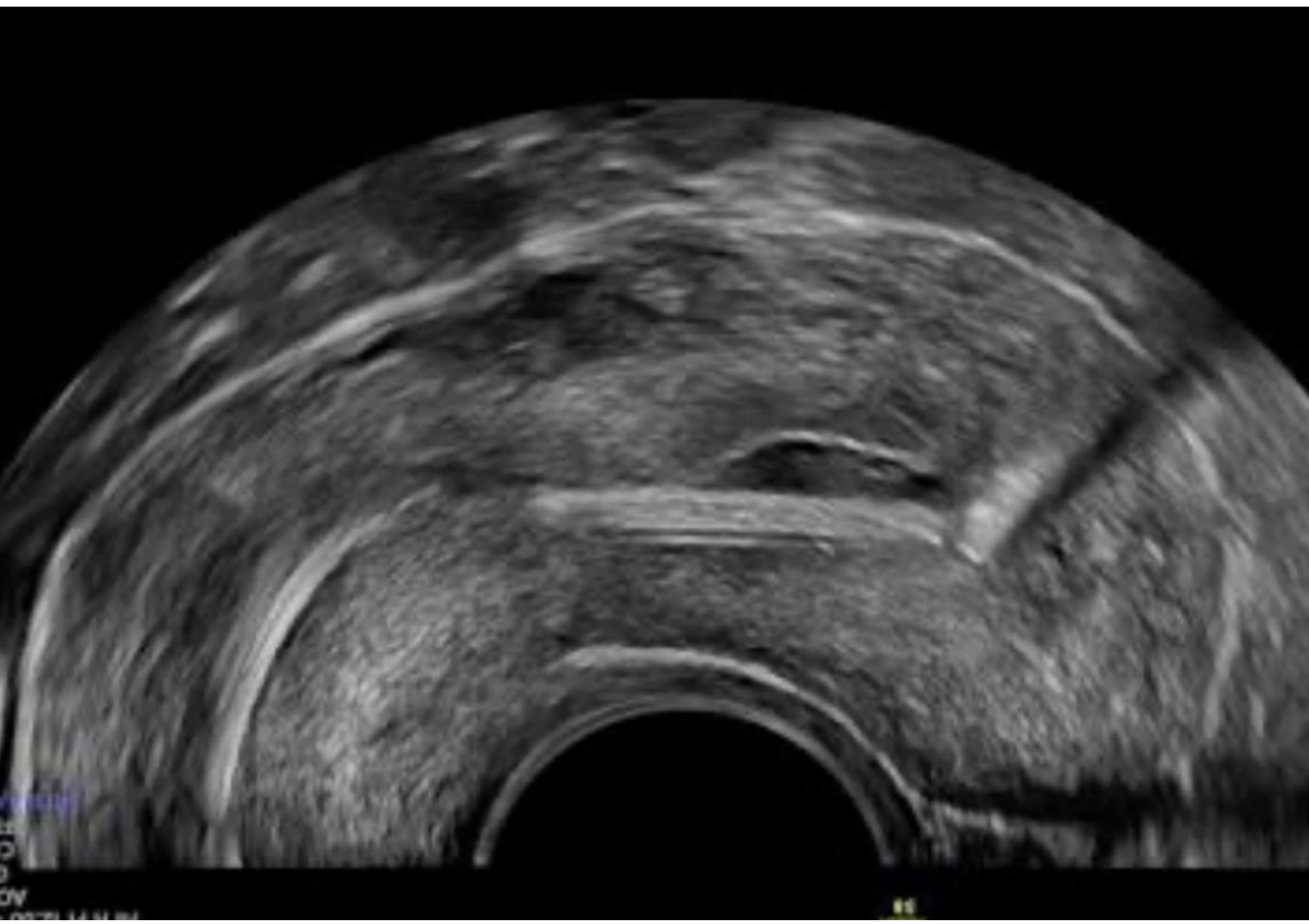
IUD-IUS s LNG v UZ OBRAZE

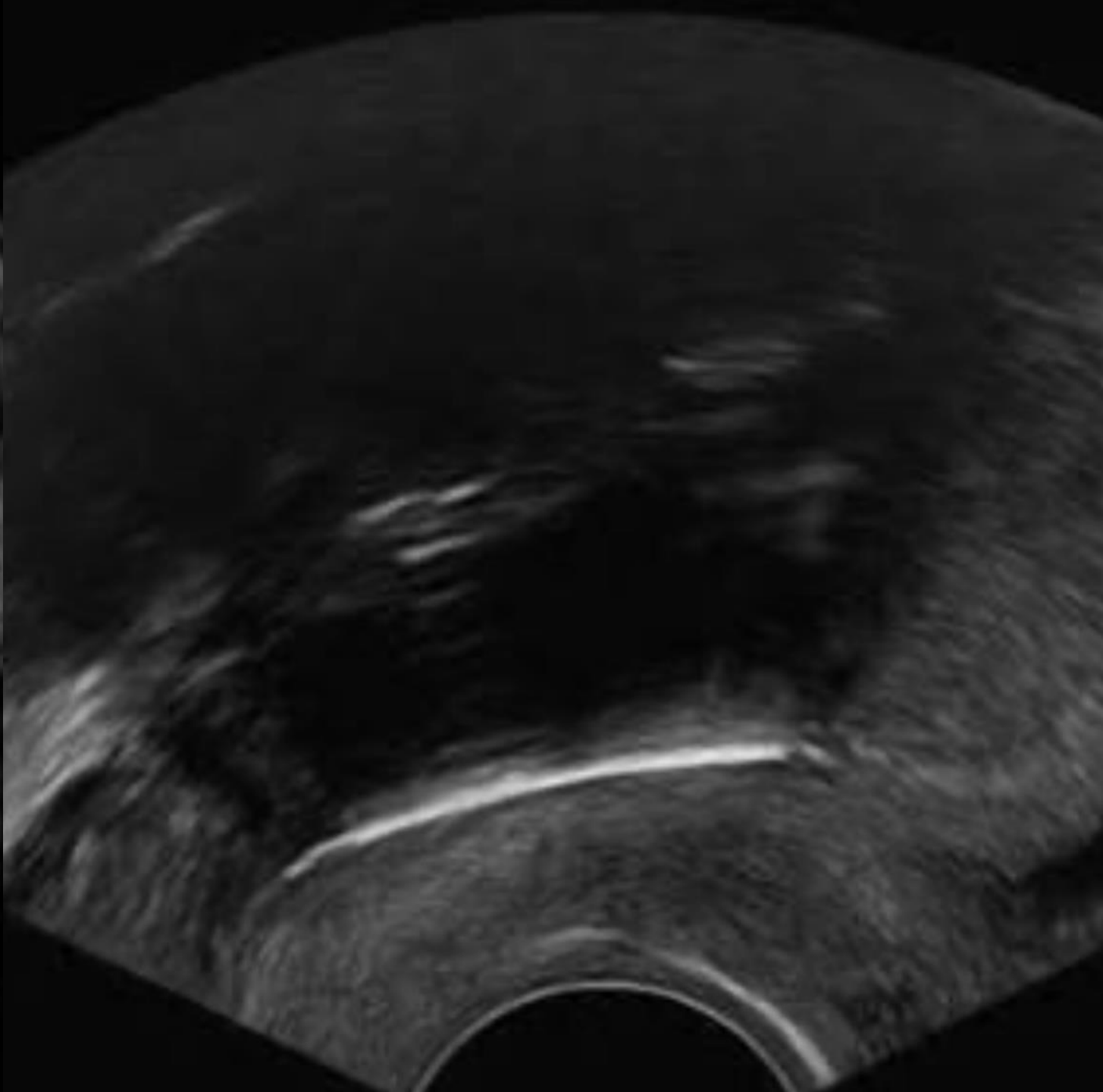
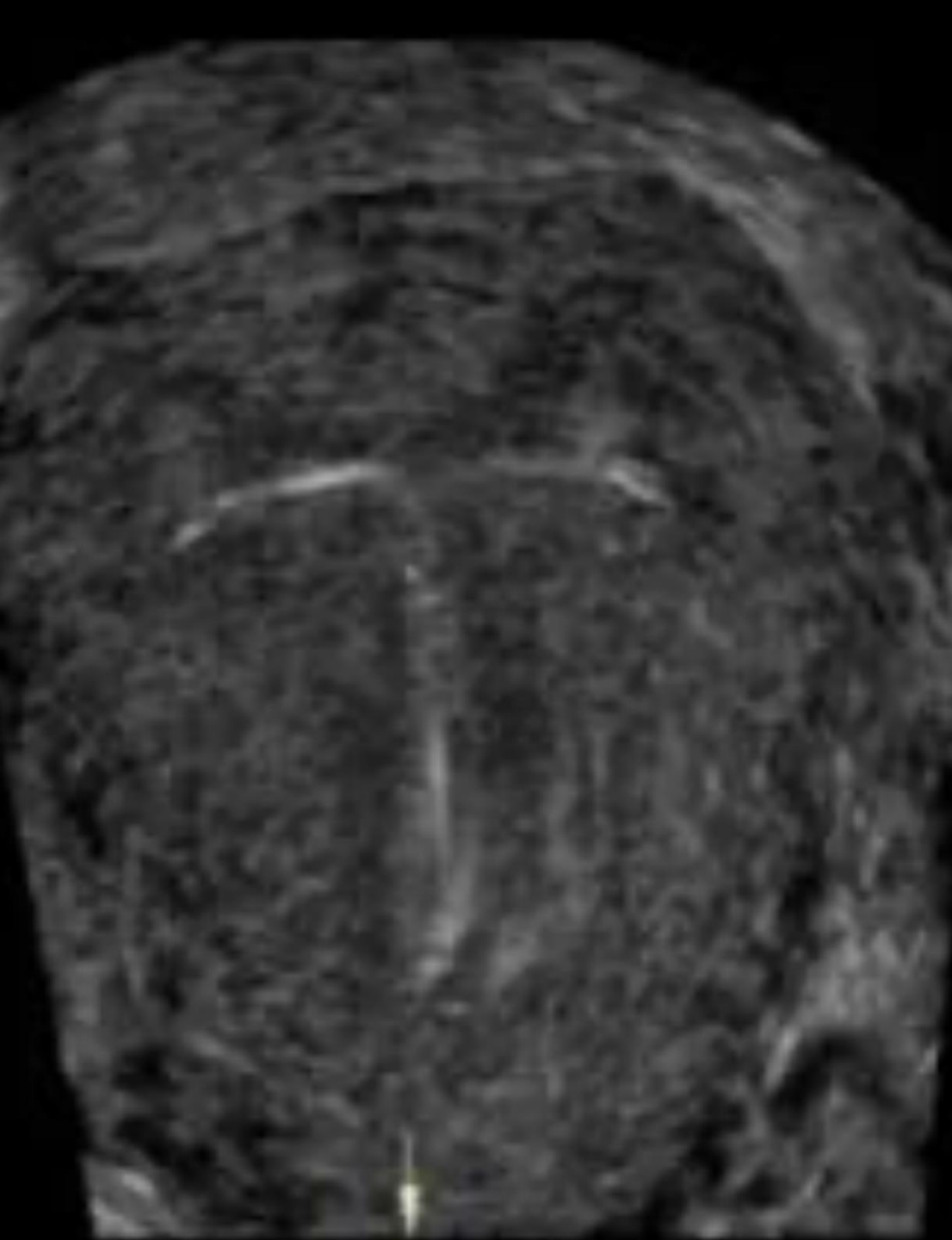
- ▶ spolehlivá metoda kontroly lokalizace a správného uložení IUD-IUS
- ▶ UZ před i po inserci
- ▶ kontrola 4-12 týdnů po inserci
- ▶ pravidelně 1x ročně při prevenci
- ▶ jasně bílá hyperechogenní struktura I-T, laminovaný vzhled
- ▶ akustický stín
- ▶ IUD s mědí: na UZ velmi jasné, zřetelné
- ▶ IUS s LNG: obecně hůře viditelné, neobsahuje kov / soli baria/

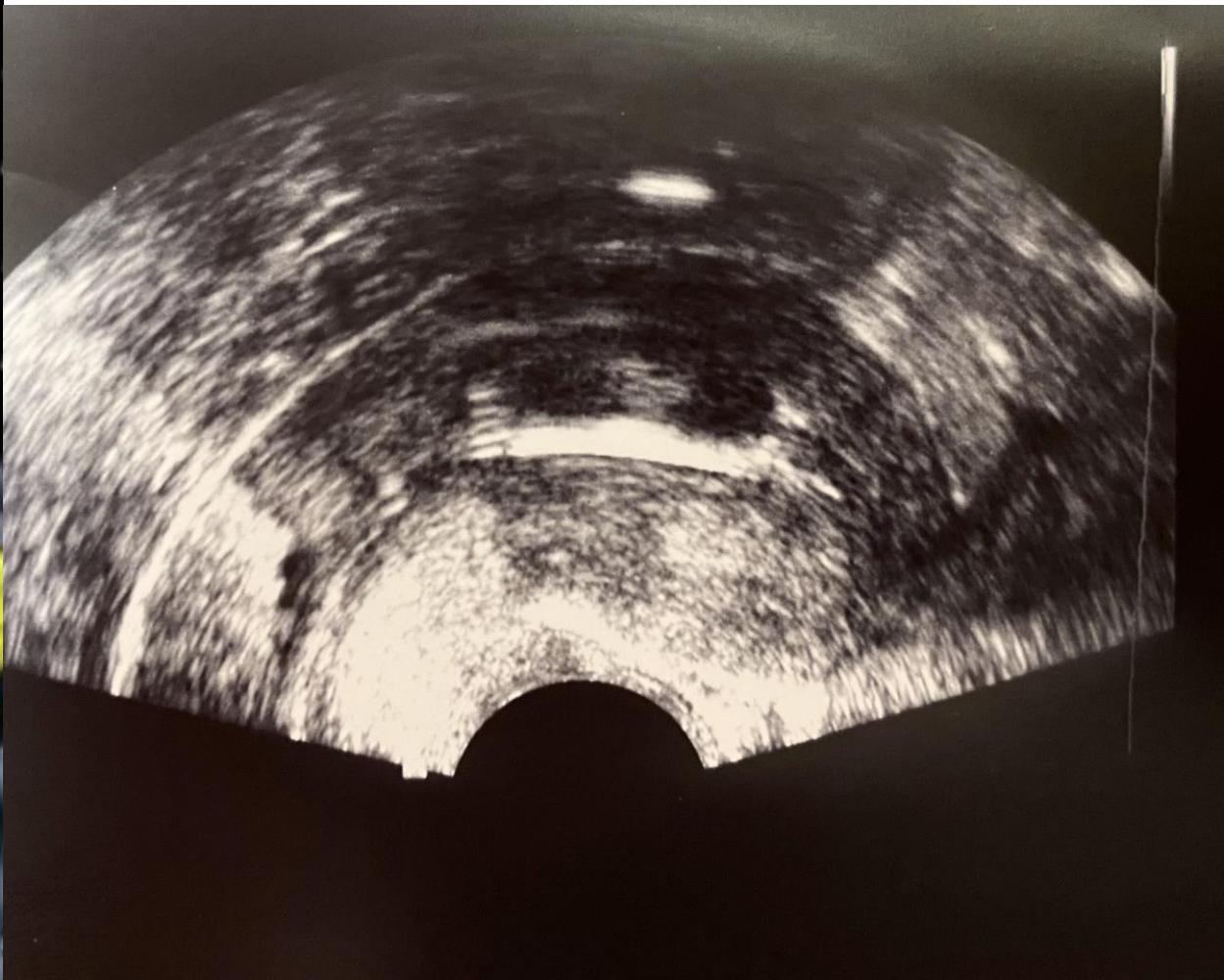
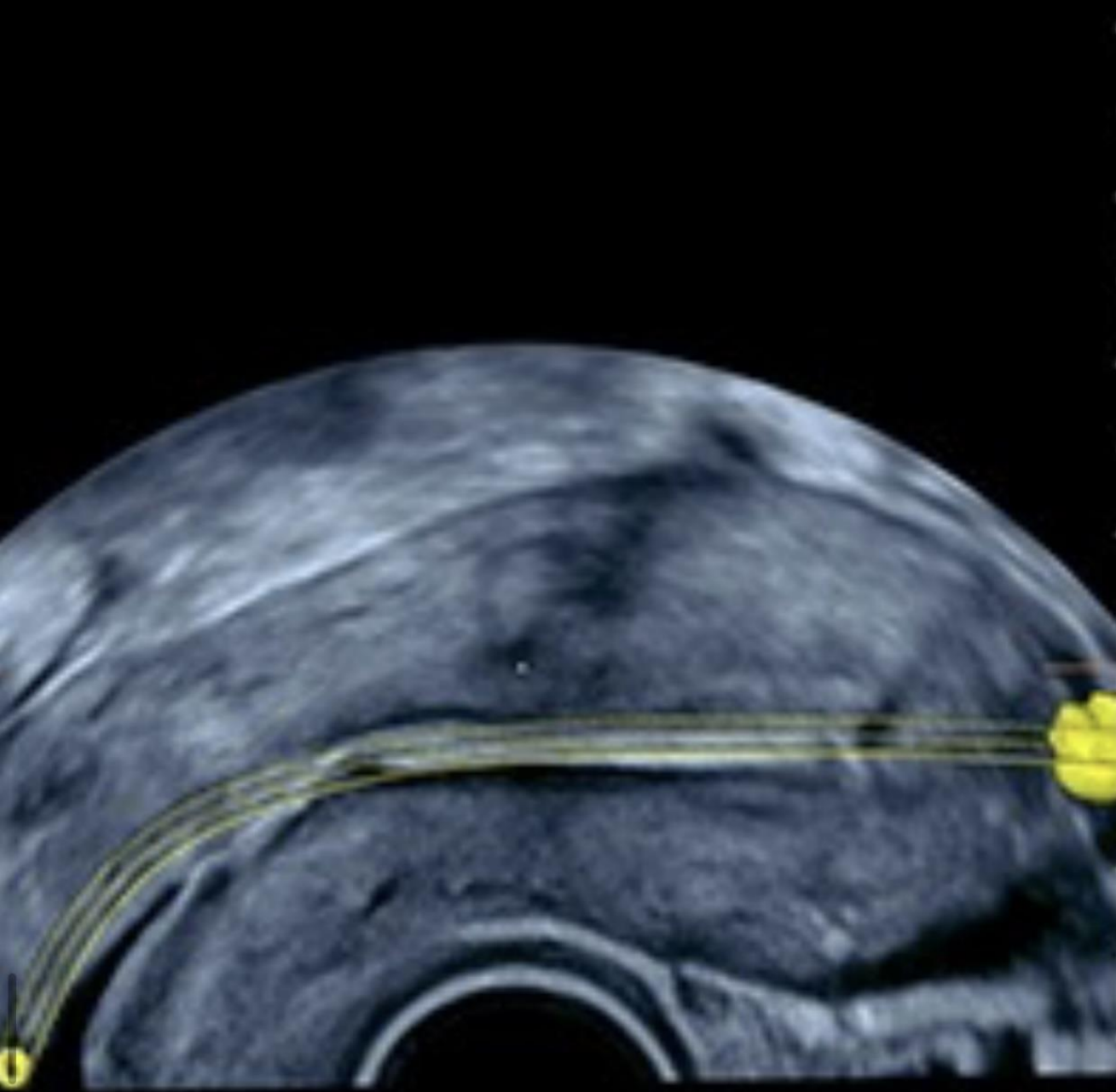

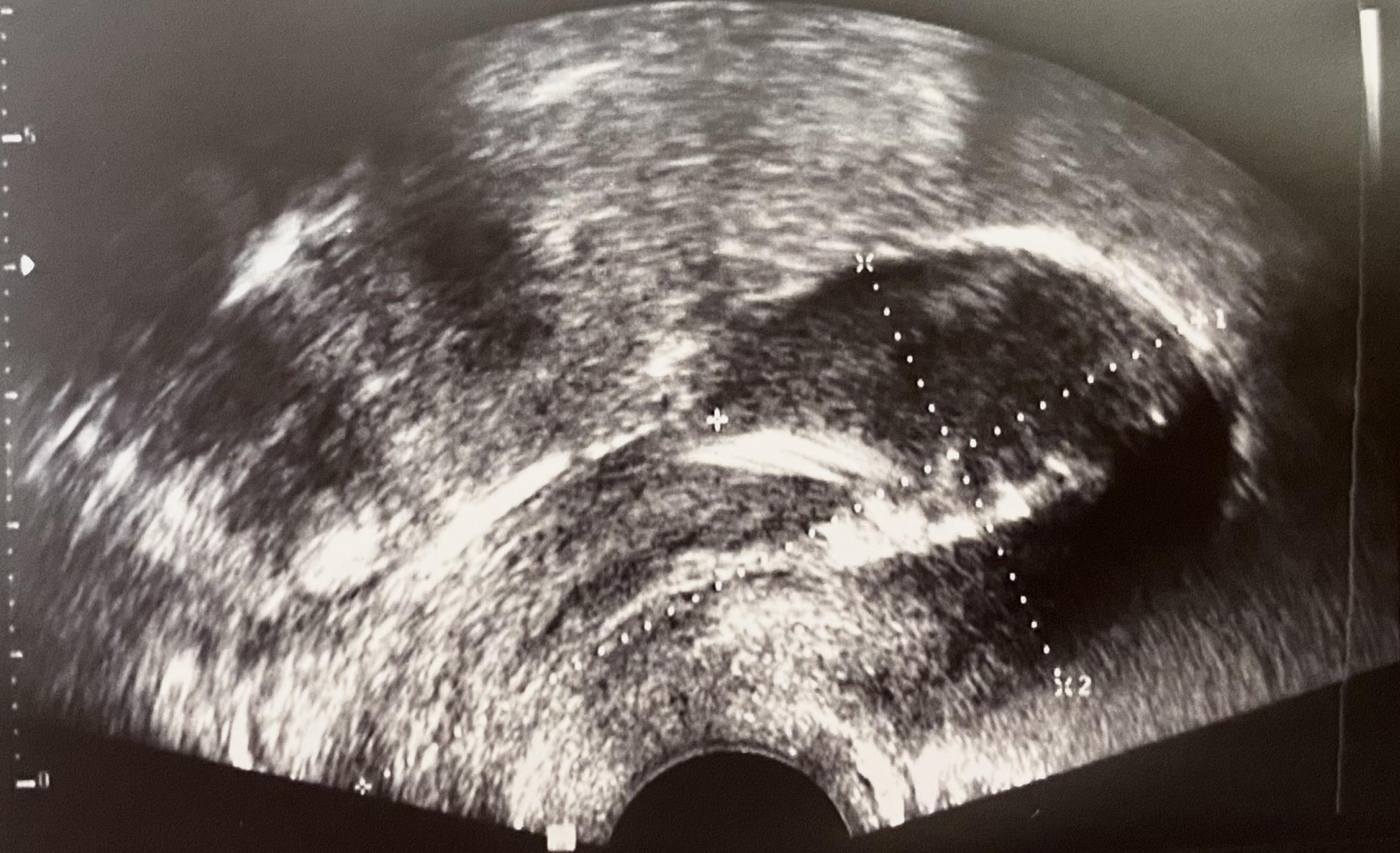

D1 75.74mm
D2 37.16mm

UZ ZJISTITELNÉ KOMPLIKACE

- ▶ dislokace
- ▶ expulze
- ▶ perforace
- ▶ intrauterinní gravidita /při IUD-IUS/
- ▶ GEU

KAZUISTIKA č.1

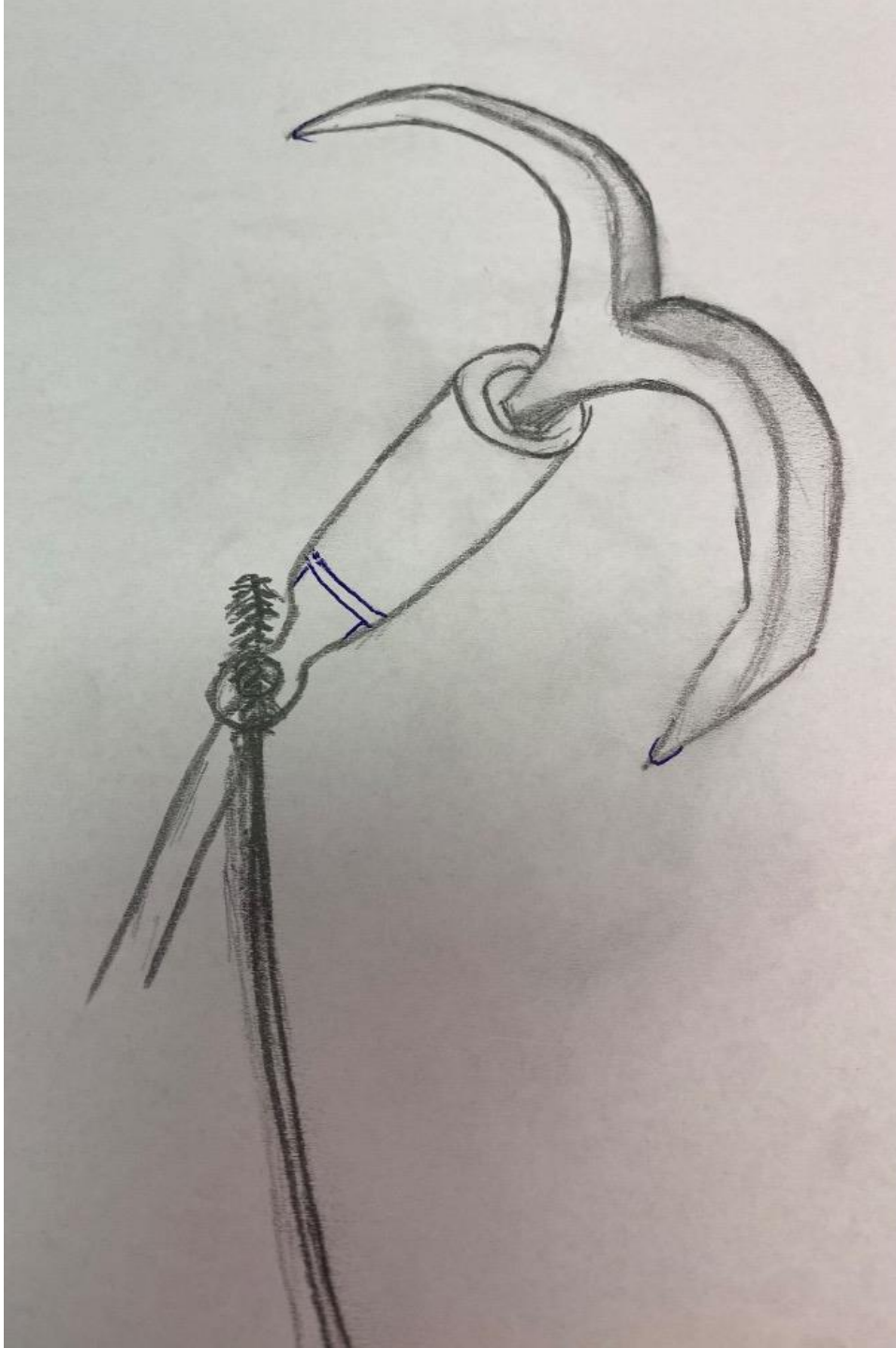
K.N.-1972

GA: 1x spon.porod, 11/14 konizace CIN III in sano

08/2017 inserce IUS s LNG, bez komplikací

UZ -IUS in situ ve správné poloze

- ▶ 12/2017 prevence, při odběru OC z endocervixu extrakce IUS / endobrush zaveden do očka dříku/
- ▶ stenosa z.b. i v.b. , nedaří se opětovná inserce
- ▶ přeje si další IUS, zavedeno v analgosedaci
- ▶ další kontroly bez potíží, přeje si pokračovat v metodě

KAZUISTIKA č.2

M.V.-1984

GA-2005 Partus per SC CH 3280/49/hrozící asfyxie/

2008 Part. spont. CH 2010/51

2020 Partus spont.gr.h.40+2 D3800/59/GDM, IUD

- ▶ po 2 porodu OCO-Zlynda, Yollie.poté 2015 inserce IUD Gyne Fix
- ▶ pravidelné prev. kontroly, UZ IUD in situ
- ▶ 09/2019-amenorrhoea, UZ incip. intrauterinní gravidita, IUD GyneFix extraovulárně
- ▶ přeje si graviditu ponechat, pečlivě sledována, IUD uloženo retroplacentárně
- ▶ 05/2020 spont. porod bez komplikací, IUD in situ
- ▶ okresní nemocnicí zvána k extrakci IUD v CA
- ▶ 07/26 extrakce IUD v ambulanci/ vlákno zach.peanem v istmu/
- ▶ má zájem o tubární sterilizaci
- ▶ 07/23 tromboza nitroleb. žilního systému/FV,FII neg./
- ▶ 10/23 manžel absolvuje vasectomii

2D Distance (Line)

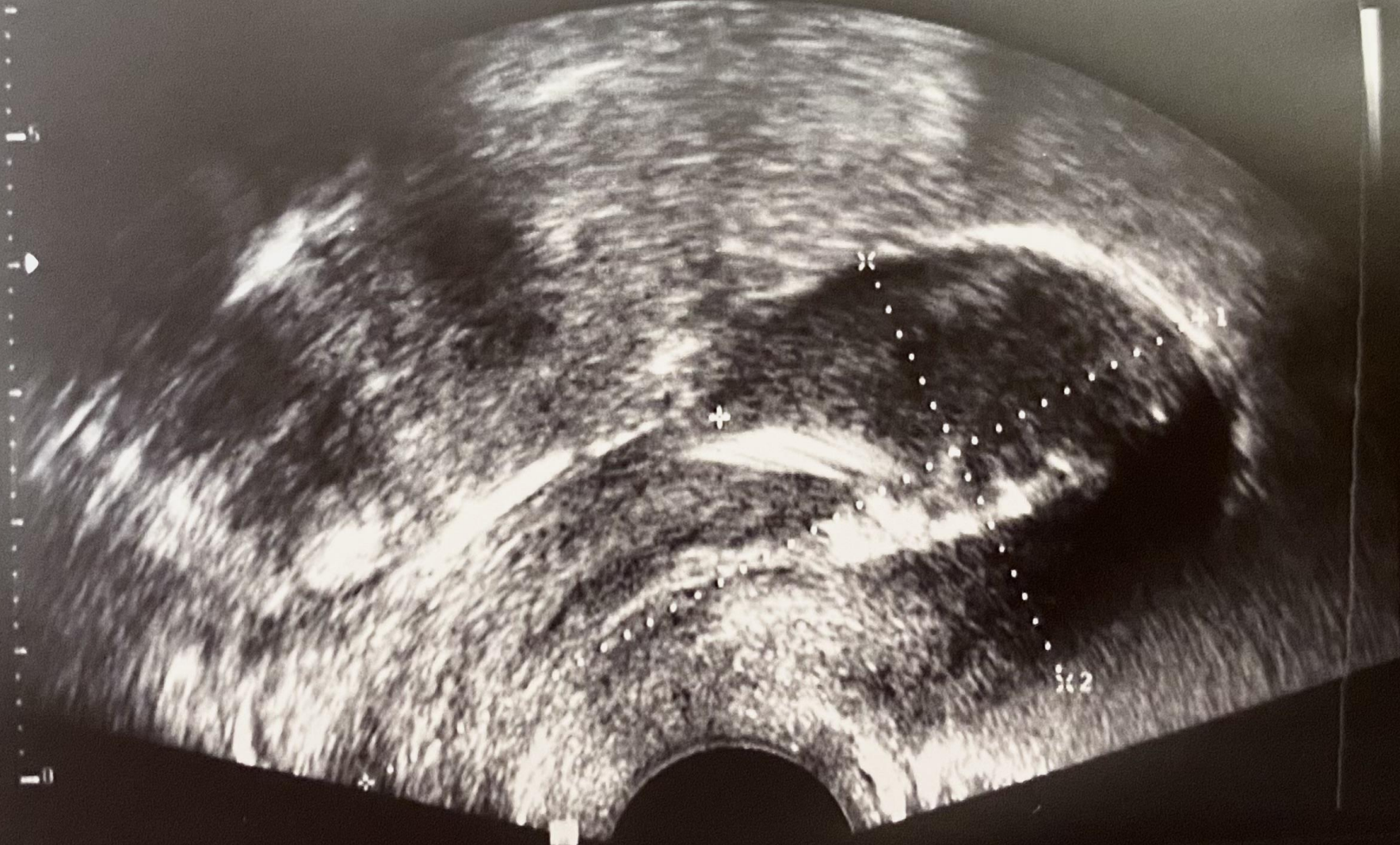
[2D] G50 / P90
96dB / FA6
FSI2 / PGC0

M

+D0	0.74 cm
Mean	0.74 cm

+D0	0.74 cm
Mean	0.74 cm

Distance	2	Area/Circ	3	Volume	4	Clear	5	Exit
----------	---	-----------	---	--------	---	-------	---	------

D1 75.74mm
D2 37.16mm

KAZUISTIKA č.3

D.Š.-1969

GA-2x spont. porody bez komplikací, opakovaně IUD

- ▶ 11/20 inserce IUS s LNG
- ▶ OC-NILM, UZ-AVFI, 74x40 mm, EE 3 mm, okolí bpn
- ▶ pravid. kontroly po ½r., amenorrhoea, spokojena
- ▶ 02/23 10 dní spotting., UZ EE 3 mm, IUS in situ, rp.Cyclo 3 Fort, spotting ustává, dále bez potíží
- ▶ 07/23 kontrola, subj. občas slabý spotting, UZ AVFI., IUS in situ, EE 3 mm, v fundu rozšířeno na 11 mm
- ▶ 09/23 HYSTEROSKOPIE s biopsií endometria a reinsercí IUS
- ▶ histologie: Atypická hyperplasie, Ca endometria
- ▶ 11/23 RAH cum AE bilat., detekce SNL ICG
Histol.: Endometroidní CA, G2, pT2, pNO, inv. do ½
- ▶ adj. CHT, RT
- ▶ balneotherapie
- ▶ pravidelně sled., bez recidivy, cítí se dobře

KAZUISTIKA č.4

L.Z., 24.let, zdravotní sestra

GA-2x spont. porody bez komplikací gyn.onem.-0

- ▶ 1.vyšetření a registrace na naší ambulanci
- ▶ 1 rok IUS s LNG, kojí, spokojena, amenorrhoea
- ▶ UZ vyšetření-bez nálezu IUS in situ /zavedeno v nem. ambulanci, kontrola po inserci údajně v pořádku/
- ▶ podezření na ektopické uložení IUS, RTG a CT potvrzuje
- ▶ při laparoskopii odstranění IUS ze srůstů u pravého rohu děložního
- ▶ primář odd. zakazuje doživotně IUD-IUS
- ▶ gestagení OCO, podrobně edukována
- ▶ na kontrole za 3 měsíce požaduje opět inserci IUS
- ▶ po ½ roce od LSC - HYSTEROSKOPIE- fysiolog. nález
- ▶ inserce IUS s LNG
- ▶ pacientka spokojena, neodradily ji komplikace

DĚKUJI ZA POZORNOST

weidenthaler.f@seznam.cz